

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

URL : <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/issue/archive>

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561

JOURNAL OF INDUSTRIAL EDUCATION

FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY Volume 12 No. 1 July – December 2018

การพัฒนาระบบชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ
และเทคโนโลยีสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

**Development of Instructional Systems for Foot Reflexology Career and
Technology Group for High School Teachers Srakaew Province**

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทร์ธา

Tanomsak Srichantra

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Innovative Learning, Srinakharinwirot University

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ สัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม ชุดฝึกอบรม แบบทดสอบและแบบประเมินทักษะการนวด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้าตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสถิติทดสอบค่าที (Dependent t-test) ผลการศึกษา พบว่า 1) ระบบชุดสอนนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีประสิทธิภาพเท่ากับ $E1 = 84.80 / E2 = 87.53$ เป็นไปตาม เกณฑ์ 80/80 2) ผลการประเมินผลการเรียนรู้จากชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้าในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า ครูมัธยมศึกษา มีคะแนนความรู้และทักษะด้าน การนวดกดจุดสะท้อนเท้าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ระบบชุดการสอน, การนวดกดจุดสะท้อนเท้า

Abstract

The purposes of this research are to development of instructional systems for foot reflexology of career and technology group for high school teachers in Srakaew province. The tools of this research are interviewing, training packages, a survey of foot massage skills testing. Data analysis was performed by analyzing the effectiveness of the foot reflexology instruction set criteria standard 80/80 and test dependent techniques. The results of this study found that 1) Instructional systems for foot reflexology of career and technology group for high school teachers in Srakaew province is equal $E1 = 84.80$ / $E2 = 87.53$ meets the criteria 80/80 2) Learning outcomes from instructional systems for foot reflexology in the sample of 30 found that after training to instructional systems for foot reflexology of high school teacher have knowledge and skills higher than before training at statistic significantly .05.

Keyword: Instructional systems, Foot Reflexology

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีสภาพสังคมที่แตกต่างไปจากสังคมในอดีต ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้ทั่วโลกเชื่อมโยงกันในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ และแนวคิดทางการเมือง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นก่อให้เกิด สภาพสังคมมีความเป็นพหุวัฒนธรรมมากขึ้น มีการอพยพของแรงงาน การเปลี่ยนแปลงของอาชีพในยุคที่แตกต่างจากอาชีพในยุครุ่นพ่อแม่ เช่น การเกิดกระแสธุรกิจรูปแบบสตาร์ทอัพที่ใช้เทคโนโลยีในการขับเคลื่อน (tech-startup businesses) เยาวชนที่อยู่รอดและประสบความสำเร็จในยุคปัจจุบัน จึงต้องการทักษะ และคุณลักษณะทางพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากรุ่นพ่อแม่ และต้องมากกว่าทักษะและองค์ความรู้ทางด้านอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณและวิทยาศาสตร์ ซึ่งทักษะเหล่านั้นควรเตรียมให้เยาวชนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนหลากหลายวัฒนธรรมได้อย่างสันติ มีความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างหลากหลายรวมทั้งมีทักษะทางอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในยุคปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2561)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและสร้างสังคมแห่งความรู้นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หลักการเรียนรู้ด้วยตนเองและหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งการพัฒนาอุปนิสัย บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ วิชาการ และทักษะชีวิตภายใต้ระบบการประกันคุณภาพทุกชั้นตอน โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการการเรียนรู้ที่สมดุล ทั้งวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์บนพื้นฐานวัฒนธรรมไทยควบคู่กับการส่งเสริมทักษะการทำงานการประกอบอาชีพอิสระ (วีระวัลย์ เทียนมัน. 2547)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการศึกษาให้กับประชาชนในโรงเรียนหลายระดับในระดับมัธยมศึกษาที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าระดับอื่นๆ เพราะเป็นช่วงรอยต่อระหว่างระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษา การศึกษาระดับนี้มีหลักการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดของตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (กรมวิชาการ. 2526)

กลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพรักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุขการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

ดังนั้นความสำเร็จของการใช้หลักสูตรนั้นอยู่ที่ครูผู้สอน ที่จะนำหลักสูตรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในการเรียนการสอนนั้น ครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายของหลักสูตร ครูเป็นผู้ส่งสาร เป็นผู้ให้ความรู้ โดยอาศัยแนวทาง หรือวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ที่เรียนกว่าสื่อสารสอนเป็นตัวนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี (ภพ เลหาโพบูลย์. 2537)ซึ่งการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีให้สามารถสอนวิชาชีพให้กับผู้เรียนได้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้หลังจากที่ได้เรียนในรายวิชากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะ

พบมากในโรงเรียนชนบทที่เศรษฐกิจและฐานะทางบ้านไม่สามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยปัญหาดังกล่าวจะพบมากในจังหวัดที่อยู่ในเขตที่มีพื้นที่ ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน และไม่มีอาชีพเสริม จากผลการสำรวจข้อมูล ในจังหวัดสระแก้ว (2561) พบว่า การมีงานทำและรายได้ ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ขาดแคลนทุนประกอบอาชีพเพื่อยังชีพและสมควรได้รับการช่วยเหลือ และจากปัญหาประชาชนในวัยทำงานไม่มีงานหรือไม่ประกอบอาชีพ ในด้านคุณภาพชีวิต จากผลการสำรวจข้อมูล ปี 2554 พบว่ายังมีเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ แต่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และยังไม่มีการฝึกอบรมอาชีพอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นปัญหาในระดับครัวเรือนของคนในชนบทนั้น จำเป็นที่จะต้องให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรัฐบาลนำไปวางแผนพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น พ้นจากปัญหาต่างๆ ในโอกาสต่อไป

การนวดแผนไทย วิธีบำบัดรักษาโรคที่มีความเป็นธรรมชาติมากที่สุดวิธีหนึ่ง ในภาพรวมตั้งแต่ต้นปี 2538 พบว่าธุรกิจนวดแผนไทยนี้มีมูลค่าตลาดเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีมูลค่ากว่าสองหมื่นล้านบาท แต่ปัจจุบันคาดว่ามีมูลค่ารวมของตลาดได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการเติบโตพร้อมๆ กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากการนวดเป็นงานบริการ การดำเนินธุรกิจนวดแผนไทยนี้สามารถดำเนินได้ตั้งแต่ผู้ประกอบการคนเดียว รับจ้างนวดตามบ้าน เปิดบริการนวดในบ้านตนเองใกล้แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการเปิดบริการในสถานที่ค่อนข้างหรูหรา เช่น โรงแรม รีสอร์ท เป็นต้น โดยเฉพาะการนวดแผนไทยเป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ เอเชีย อเมริกาและยุโรป ทำให้การนวดแผนไทยของไทยมีชื่อเสียงและยังเป็นธุรกิจที่ต้องการมากในต่างประเทศอีกด้วย(วรพจน์ บุษราคัมวดี. 2550)

ปัจจุบันการนวดไทยเป็นที่นิยมทั้งของคนไทยและชาวต่างประเทศมากผู้รับบริการนวดเป็นทั้งผู้ป่วย ญาติและเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานบริการสาธารณสุขทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑลและในส่วนภูมิภาค ซึ่งส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการนวดไทย โดยเชื่อว่านวดแล้วทำให้สุขภาพดีขึ้น สมควรนำการนวดไทยมาให้บริการแก่คนทั่วไป การเรียนรู้วิธีการนวดที่ดีที่สุด คือ ต้องได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูไปยังศิษย์ตัวต่อตัวทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หากมีผู้เรียนจำนวนมากครูก็จะเปิดสอนด้วยการจัดการสอนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อสร้างประสิทธิภาพการนวดไทยจนเกิดมีทักษะ และประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (รัตติยา จินเดหาว และคณะ. 2539) ซึ่งผลการนวดกดจุดสะท้อนฝ่าเท้ามีผลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะช่วยปรับสมดุลในการไหลเวียนของเลือด (Dougans. 1996) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับครูมัธยมศึกษาจังหวัดสระแก้วเพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะ สามารถนำถ่ายทอดให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการได้อย่างกว้างขวางสอดคล้องกับกลุ่มของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้วให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 ผ่านเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทร์

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

2. ผลการวิจัยทำให้ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้วสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนหรือผู้ที่สนใจในการนวดกดจุดสะท้อนเท้า ได้นำความรู้ ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง

3. ชุดการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาเพื่อการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเผยแพร่ให้กับประชาชนกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มนักเรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ได้รับความรู้และได้ใช้ฝึกทักษะการนวดกดจุดสะท้อนเท้า เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้ คือ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ สำหรับ ครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา เนื้อหาทฤษฎีในการพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้แก่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนวดกดจุดสะท้อนเท้าหลักการพื้นฐานของการนวดกดจุดสะท้อนเท้าซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ระบบช่องท้องและขั้วถ่าย

เรื่องที่ 2 ระบบสมองประสาทสัมผัส

เรื่องที่ 3 ระบบฮอร์โมน

เรื่องที่ 4 ระบบโครงสร้าง

เรื่องที่ 5 ระบบการเคลื่อนไหว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 703 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (และสนใจเข้าร่วมการวิจัย)

ระยะเวลาดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในช่วง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างเดือน กันยายน – ตุลาคม 2560

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี และความรู้การนวดกดจุดสะท้อนเท้า

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีการจัดทางการใช้สื่ออย่างหลากหลาย และบูรณาการให้เหมาะสมเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความสนใจ เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ชุดการสอนจะจัดไว้ในชุดหรือกล่อง หรือ ซอง ภายในจะมีของคู่มือในการใช้สื่อ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดคำแนะนำต่างๆ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจกรรม ปัจจุบันชุดการสอนเป็นที่รู้จักและได้รับความสนใจจากผู้ที่ได้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา สำหรับ

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทร์

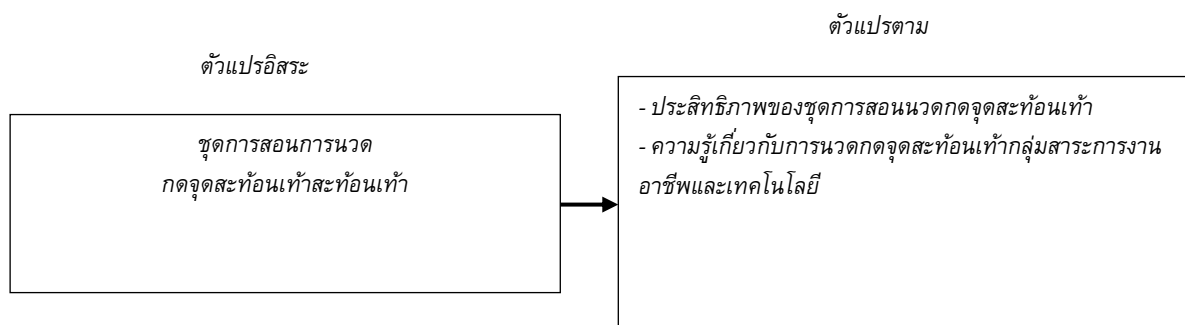
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

ความหมายของชุดการสอนมีผู้ให้นิยามไว้หลายท่าน ดังที่ กู๊ด (Good. 1973) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นโปรแกรมทางการเรียน ที่จัดไว้โดยเฉพาะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการเรียนรู้ คู่มือ เนื้อหาแบบทดสอบและมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้ครบถ้วน และ กิดานันท์ มะลิทอง (2531) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อประสมแต่ละชุดจะมีลักษณะอย่างไร และประกอบด้วยสื่ออะไรบ้างนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการใช้ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วชุดการสอนจะจัดอยู่ในกล่องหรือแฟ้มประกอบด้วย 1) คู่มือสำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการสอนและสำหรับผู้เรียนในชุดการสอน 2) คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียน 3) เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูปของสไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง วัสดุกราฟิก วิดีโอเทป หนังสือบทเรียน ฯลฯ 4) กิจกรรมการเรียน เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงานที่กำหนดให้หรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้วเพื่อความรู้ที่กว้างขวางขึ้น และ 5) การประเมินผล เป็นแบบทดสอบกับเนื้อหาบทเรียนนั้น

การนวดกดจุดสะท้อนเท้า เป็นวิธีการกด นวดกระตุ้นฝ่าเท้ารวมทั้งหลังเท้าและข้อเท้าตามตำแหน่งพื้นที่สะท้อน ซึ่งเป็นตัวแทนอวัยวะในร่างกายเพื่อให้เกิดผลแก่ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ปรับร่างกายให้เกิดความสมดุล แกไขภาวะความไม่สมดุลเพื่อทำให้ร่างกายกลับคืนสภาวะปกติ ช่วยให้ระบบไหลเวียนโลหิตภายในหลังการนวดกดจุดฝ่าเท้าจะส่งผลให้ร่างกายผ่อนคลายความตึงเครียดและการเกร็งตัวของระบบกล้ามเนื้อ (จรียา เขียวมิ่ง และคณะ. 2554) การนวดกดจุดสะท้อนฝ่าเท้า (Foot reflexology) ตามแนวคิดของกรรมการแพทย์ทางเลือก (Alternative Medicine) กระทรวงสาธารณสุขมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีโซนพลัง (Zone theory) ซึ่งอธิบายถึงการแบ่งโซนในร่างกายมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางเดินของพลังชีวิต (Vital energy) ที่วิ่งมาจากเท้าหรือมือขึ้นสู่ศีรษะ โดยฝ่าเท้ามีตำแหน่งที่ตั้งของอวัยวะต่างๆ ของร่างกายและทฤษฎีเส้นพลัง (Meridian theory) ที่เกี่ยวข้องกับพลังไหลเวียนในร่างกายจากศีรษะสู่ปลายเท้า หากเส้นอุดตันในร่างกายเกิดเจ็บป่วย การนวดกดจุดสะท้อนเท้าจะช่วยลดการอุดตันของพลังนี้ได้ทำให้ร่างกายปรับสมดุลมีประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีขึ้น (นพภัสสร วิเศษ, วิชา เฟิงเสงี่ยม และสิริกิร สุวัชฌ์ฐษา. 2561)

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการการพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้แก่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนวดกดจุดสะท้อนเท้าหลักการพื้นฐานของการนวดกดจุดสะท้อนเท้าซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้เรื่องที่ 1 ระบบช่องท้องและขั้วตาย เรื่องที่ 2 ระบบสมองประสาทสัมผัส เรื่องที่ 3 ระบบฮอร์โมนเรื่องที่ 4 ระบบโครงสร้าง และเรื่องที่ 5 ระบบการเคลื่อนไหวดังสรุปเป็นกรอบแนวคิดการฝึกอบรมด้วยระบบชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้าเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนนวดกดจุดสะท้อนเท้าและความรู้และทักษะการนวดกดจุดสะท้อนเท้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทร์

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยีสำหรับครู มัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ให้มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ 80/80
2. หลังจากได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้และเกี่ยวกับการนวดกดจุดสะท้อนเท้า สูงก่อนฝึกอบรม

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมการนวดกดจุดสะท้อนเท้า สำหรับครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา โดยการศึกษาค้นคว้าความต้องการการพัฒนาทักษะด้านการนวดกดจุดสะท้อนเท้า โดยใช้แบบสอบถามความต้องการการนวดกดจุดสะท้อนเท้า

ขั้นที่ 2. การพัฒนาเครื่องมือ โดยการสร้างชุดฝึกอบรมการนวดกดจุดสะท้อนเท้า การนวดกดจุดสะท้อนเท้าซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้เรื่องที่ 1 ระบบช่องท้องและขั้วตาย เรื่องที่ 2 ระบบสมองประสาทสัมผัส เรื่องที่ 3 ระบบฮอร์โมน เรื่องที่ 4 ระบบโครงสร้าง และเรื่องที่ 5 ระบบการเคลื่อนไหว

ขั้นที่ 3. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยการใช้ชุดฝึกอบรมการนวดกดจุดสะท้อนเท้า ทดลองใช้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

ขั้นที่ 4. การวิเคราะห์และประเมินผลการจัดฝึกอบรมการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยใช้ชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการฝึกอบรม

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้วผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้ากลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยีครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้วมีประสิทธิภาพที่ระดับ $E1 = 84.80$ / $E2 = 87.53$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ระดับ 80/80 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า

คะแนน	ระหว่างการฝึกอบรม (E1)					E1	หลังการฝึกอบรม (E2)
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3	เรื่องที่ 4	เรื่องที่ 5		
คะแนนเต็ม	20	20	20	20	20	100	50
คะแนนเฉลี่ย	16.80	16.93	17.10	17.06	16.90	84.80	43.76
ร้อยละ	84.00	84.66	85.50	85.33	84.50	84.80	87.53

2. ภายหลังจากเข้าฝึกอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี มีความรู้หลังจากการฝึกอบรมสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 2

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทร์

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

ตาราง 2 แสดงผลของการใช้ชุดการสอนหมวดจุดสะท้อนเท้าก่อนและหลังการฝึกอบรม

ตัวแปร	การวัด		t- Dependent	df	p-value		
	ก่อนการทดลอง (n=30)	หลังการทดลอง (n=30)					
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
ผลของการใช้ชุดการสอนหมวดจุดสะท้อนเท้า	26.53	3.38	38.83	3.39	21.635**	29	.000

** P<.01

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง หลังจากที่ได้ผ่านการอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า มีดังนี้

1. ชุดการสอนนี้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี เพราะมีเนื้อหาที่ชัดเจนและวิธีปฏิบัติเป็นขั้นตอน เข้าใจง่ายปฏิบัติตามได้ทันที
2. สามารถนำกลับไปทบทวนได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และมีทักษะในการฝึกปฏิบัติได้อย่างดี
3. เนื้อหาแยกเป็นแต่ละระบบ ทำให้เข้าใจง่ายส่งผลให้สามารถเชื่อมโยงแต่ละระบบในร่างกายได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ อาการต่างๆ ได้
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดทักษะในการปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว
5. สามารถนำชุดการสอนไปใช้สอนให้กับนักเรียนได้เลย ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูด้านนี้ได้เป็นอย่างดี
6. เมื่อสอบผ่านการอบรมแล้วได้วุฒิบัตร สามารถนำไปขึ้นทะเบียนประกอบอาชีพนวดกดจุดสะท้อนเท้า กับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขได้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1. เพื่อพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 80/80 พบว่าชุดการสอนนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ E1 = 84.80/ E2 = 87.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 แสดงว่าชุดการสอนนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้เป็นชุดการสอนนวดกดจุดสอนนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้ผ่านกระบวนการโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับเนื้อหา สื่อ กระบวนการ จึงทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื่อนพันธ์ (2553) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80

ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการบำบัดผู้ป่วยในโรคเมเร็งได้ ดังที่อุไร ยอดแก้ว และคณะ (2557) ได้ศึกษาผลของการนวดกดจุดสะท้อนที่ฝ่าเท้าต่อความรู้สึกปวดและความรู้สึกทุกข์ทรมานจากความปวดในผู้ป่วยโรคเมเร็ง พบว่า ผู้ป่วยรู้สึกทุกข์ทรมานจากความปวดลดลงอย่างมีนัยสำคัญ จึงควรนำการนวดกดจุดสะท้อนที่ฝ่าเท้ามาเสริมเพื่อบรรเทาความรู้สึกปวดและความรู้สึกทุกข์ทรมานจากความปวดเนื่องจากใช้เวลาน้อยและมีความปลอดภัยและแนวคิด ทฤษฎีการสัมผัส (Touch) ของ คิม และบุชแมน (อุไรยอดแก้ว และคณะ. 2557; อ้างอิงจาก Kim &

ถนอนมศักดิ์ ศรีจันทร์

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

Buschcn. 2004) กล่าวถึง การใช้มือสัมผัสจะช่วยลดความตึงเครียดจากการทำหน้าที่โดยรวมของประสาทและปฏิกิริยาอัตโนมัติภายในระบบลิมบิกซึ่งมีผลต่ออารมณ์

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลัง การใช้ชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความรู้หลังจากการฝึกอบรมสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุรสิทธิ์ พรหมจันทร์ (2551) ที่พัฒนาความรู้และทักษะการนวดไทยให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษา อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม พบว่าผลการเปรียบเทียบความรู้และทักษะการนวดไทยของกลุ่มตัวอย่าง หลังการอบรม มีความรู้เกี่ยวกับการนวดไทยสูงกว่าก่อนการอบรมทั้งภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการนวดไทยอยู่ในเกณฑ์ผ่านทุกระดับการประเมินซึ่ง สุรสิทธิ์ พรหมจันทร์ได้อธิบายว่าการพัฒนาชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนวดไทย ได้ดำเนินการออกแบบด้วยวิธีที่เป็นระบบโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักการ พร้อมทั้งปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องทุกด้าน จนได้ชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนวดไทยที่มีประสิทธิภาพดังกล่าวและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มีคส์ (Meeks. 1972) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบใช้ชุดกิจกรรมกับแบบธรรมดา พบว่าวิธีการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง มีคส์ (Meeks) ได้อธิบายว่าความคิดเห็นของกลุ่มทดลองมีพัฒนาการทางเจตคติที่ดีต่อการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมเพิ่มขึ้นก่อนการทดลองเช่นกัน

จากผลการวิจัยผู้เข้ารับการอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ผ่านการประเมิน สามารถอธิบายได้ว่าชุดการสอนได้พัฒนาอย่างถูกต้องตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพเพียงพอ ที่จะนำไปใช้ได้จริง ดังที่ ดวน (Duan. 1973) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนสอดคล้องกับขวัญใจ ยงยศยง (2548: 79) ศึกษาประสิทธิภาพของโครงการฝึกอาชีพนวดแผนไทยและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่คนตาบอดและสตรีผู้ด้อยโอกาส ของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในจังหวัดปราจีนบุรี จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านต่าง ๆ จากผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ พบว่าโครงการฝึกอาชีพนวดแผนไทยให้ประสิทธิผลสูงในด้านการมีงานทำ และจากการเก็บข้อมูลการวิจัยแบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิด พบว่า ภายหลังจากการเข้ารับการฝึกอาชีพนวดแผนไทย ส่วนใหญ่จะนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ และมีรายได้

จากการติดตามผลการวิจัย ครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ที่ผ่านการอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เมื่อครูได้นำความรู้ที่ผ่านการอบรม ดังกล่าวไปใช้สอนในรายวิชา กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 25 คนพบว่า มีนักเรียนจำนวน 5 คน ที่สามารถนำความรู้จากการเรียนด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า ไปใช้ประกอบอาชีพเสริมได้จริง สามารถสร้างรายได้ให้กับนักเรียน และจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะทางครอบครัวยากจน จึงต้องการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประกอบอาชีพเพื่อจะได้ช่วยเหลือครอบครัวและทำเป็นอาชีพอิสระได้ในอนาคต และมีนักเรียนจำนวน 10 คน ที่สามารถใช้ความรู้ไปดูแลสมาชิกในครอบครัวตนเอง และช่วยเหลือคนอื่น ๆ ในชุมชน เป็นการรักษาวัฒนธรรมด้านการดูแลสุขภาพของคนในครอบครัวและคนทั่วไปเป็นการสะท้อนความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างหนึ่งของไทย

ดังนั้นการอบรมด้วยชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงมีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความสนใจและต้องการเรียน สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพการนวดกดจุดสะท้อนเท้า นักเรียนที่ต้องการอบรมเพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทร์

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ส่วนตัวหรือหรือคนอื่นได้ โดยเฉพาะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการดูแลสุขภาพให้แก่ตนเองและผู้อื่นได้อย่างกว้างขวางต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาชุดการสอนการนวดกดจุดสะท้อนเท้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับครูมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว เป็นการนำองค์ความรู้การนวดไทยตามระเบียบแบบแผนมาเป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้จากครูมัธยม ไปสู่นักเรียน เป็นการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของนักเรียน

1.2 ครูมัธยมศึกษาควรนำความรู้ และทักษะการนวดกดจุดสะท้อนเท้า ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

1.3 ควรมีการสนับสนุนการใช้ชุดการสอนในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น เพราะชุดการสอน สามารถเป็นสื่อที่สามารถให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้ง่าย เกิดการเรียนรู้และทักษะ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาชุดการสอนทักษะการนวดมือหรือการนวดแผนไทยในแบบต่างๆ

2.2 ควรพัฒนาชุดการสอนในกลุ่มรายวิชาอื่นๆ ให้มากขึ้น เพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการสนับสนุนรายวิชาเกี่ยวกับการนวดในลักษณะอื่นๆ ให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้เป็นทางเลือกในการนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต เป็นทางเลือกให้กับนักเรียนอีกทางหนึ่งหากไม่ได้เข้าสู่ระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

กิตานันท์ มะลิทอง. (2531).เทคโนโลยีสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญใจ ยงยศยั้ง. (2548). ประสิทธิภาพของโครงการฝึกอาชีพนวดแผนไทยและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่คนตาบอด และสตรีผู้ด้อยโอกาส ของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในจังหวัดปราจีนบุรี. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จรรยา เขียวผึ่ง และคณะ (2011, มกราคม – เมษายน). ผลการนวดกดจุดฝ่าเท้าต่อคุณภาพการนอนในผู้สูงอายุที่มีภาวะนอนไม่หลับ. Rama Nurs J. 11(1): 90-106.

จังหวัดสระแก้ว. (2561). สภาพทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว (ข้อมูลพื้นฐาน). สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2559. จาก www.sakaeo.go.th/strategy/info/information%20sakaeo.pdf

นพภัตสร วิเศษ วิชา เฟื่องเสงี่ยม และสิริกร สุรวัฒน์ฐา. (2561, มกราคม – มิถุนายน) ประสิทธิภาพการนวดกดจุดสะท้อนฝ่าเท้าต่อสภาวะสุขภาพทั่วไปของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 12(1): 41 – 48.

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทร์

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

- ดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื้อนพันธ์. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภพ เลหาไฟบูลย์. (2537). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2561). บทวิเคราะห์แนวทางการจัดทำข้อเสนอทิศทางการเรียนรู้สำหรับเยาวชนในยุคปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัตติยา จินเดหาว และคณะ. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบผลเฉียบพลันของการนวดไทยและการนวด สากลต่อระดับความรับรู้อาการเมื่อยล้าและความแข็งแรง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2550). การนวดไทยธุรกิจที่ไม่ควรมองข้าม. การจัดการความรู้ คณะวิทยาการ จั ด ก า ร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2 5 5 9 . จ า ก <http://fms.vru.ac.th/kmfms/massage.pdf>
- วีระวัลย์ เทียนมัน. (2547). การจัดโครงการอาชีพตามทักษะของครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัด สำนั ก ง า น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). ก รุง เ ท พ ข : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรสิทธิ์ พรหมจันทร์. (2551, พฤษภาคม – กรกฎาคม). การพัฒนาความรู้และทักษะการนวดไทยให้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม. วารสาร บัณฑิตศึกษา (ฉบับพิเศษ). 5(ฉบับพิเศษ): 143.
- อุไร ยอดแก้ว และคณะ. (2557, มกราคม – เมษายน). ผลของการนวดกดจุดสะท้อนที่ฝ่าเท้าต่อ ความรู้สึกปวดและความรู้สึกทุกข์ทรมานจากความปวดในผู้ป่วยโรคมะเร็ง. Prince of Naradhiwas University Journal. 6(1): 12 - 23.
- Dougans, I. (1996). The complete illustrated guide to reflection the rape tic foot massage for health and well-being. New York: Berners & Noble Books.
- Duan, Jame E. (1973). Individualized Instruction Program and Materials. New Jersey: Prentice – Hall Inc.
- Good, C.V. (1973). Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill, Book Company.
- Kim, E. J. & Buschmann, M. T. (2004). Touch stress model and Alzheimer's disease. Journal of Deontological Nursing. 30(33): 33 - 39.
- Meek, Elija Bruce. (1972, February). Learning Packages Versus Conventional Method of Instruction. Dissertation Abstracts International. 32(8): 4295-A.

Bibliography (In Thai)

- Ministry of Education. (2000). Key Indicators and Core Learning Objectives Technology based core curriculum Basic education 2000 . Bangkok: Office of the Basic Education Commission Bureau of Academic and Educational Standards.
- Malithong G. (1988). Contemporary technology. Bangkok. Chulalongkorn University.
- Yongyodying K. (2005). The effectiveness of Training Project for Professional Thai Massage and development of a better life for blind less fortunate woman of The Blind Association of Thailand in Prachinburi Province. M.Econ (Economic of Education). Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University.

ถนนอมตะกิตติ ศรีจันทร์

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561 (34 - 45)

- Srakaew. (2018). The general condition of Sakaew.(Basic data).Retrieved June 16, 2016,From www.sakaeo.go.th/strategy/info/information%20sakaeo.pdf.
- Wises N. Pengsa-ium V.& Sutawatnatcha S. (January – June, 2018). The effect of foot reflexology on general health of patients with depressive episodes. Journal of health science research. 12(1): 42-48.
- Supkurnkun D. (2010). A Development of Self-learning Package on Thai Massage. Ed.D. (Adult Education). Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Loahapiboon P. (1994).Science teaching. Bangkok: Thai Wattana Panich.
- Kasetsart University. (2018). An analysis of guidelines for learning directions.Yay in the modern era.Bangkok:Faculty of Science, Learning and Education Kasetsart University.
- Jindaeva R. et al. (1999). Acute effect of Thai and Swedish Massage to soreness perception level and strent of upper extremity muscle. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Teamein V. (2014). The Management of Vocational Project on the Advisors Opinion of Secondary School in the Office of Basic Education Commission, Phetchaburi Province. M.Ed (BusinessEducation). Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Budsarakamvadee V. (2001). Thai massage business should not be overlooked. Knowledge Management Faculty of Management Science, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the royal patronage.Retrieved July 30, 2016, from <http://fms.vru.ac.th/kmfms/massage.pdf>.
- Promjan S. (May - July, 2008). Development of Thai Massage Knowledge and Skills Village Health Volunteers A case study of Rattanakosin District Nakhon Phanom Province. Graduate School (Special Edition). 5:143.
- Yodkraw A. et al . (2014, January-April). The effects of foot reflexology on pain and feelings of pain experienced in cancer assistants. Prince of Naradhiwas University Journal. 6(1): 12 - 23.